

MÄRK. P. 134, 29. superl. प्रधानतम der vorzüglichste, vornehmste, wichtigste MBh. 13, 2509. हस्तमेव प्रधानतमं यन्नाणामवगच्छ Suçr. 1, 23, 13. 160, 8. — 2) n. die Urmaterie, die Natur AK. 1, 1, 4, 7. H. an. MED. HAL. 1, 5, 16. KAP. 1, 58, 2, 1, 3, 58, 63. 73. SĀMĀHJAK. 11. 21. 37. 57. 68. TATTVAS. 4. 5. 36. ÇVETĀÇV. UP. 1, 10, 6, 10, 16. MBh. 13, 1009. 14, 522. HARIV. 11297. VARĀH. BRH. S. 1, 7. VP. 9. fgg. 636. Bhaṅ. P. 3, 24, 33. PRAB. 111, 17. MADHUS. in Ind. St. 1, 22, 13. 23, 17. COLEBR. Misc. Ess. I, 338. 409. 411. BURN. Intr. 572. — 3) n. der höchste Geist, die Weltseele (परमात्मन्) AK. 3, 4, 18, 125. H. an. MED. — 4) n. der Verstand (धी, बुद्धि, प्रज्ञा) diess. — 5) n. die oberste Person im Staate nach dem Fürsten, Minister AK. 2, 8, 1, 5. H. 720. H. an. MED. HAL. 2, 272. Nach VOPĀLITA bei BHAB. zu AK. auch masc. ÇKDR. — 6) m. N. pr. eines alten Fürsten MBh. 12, 12034. — Vgl. निप्रधान, प्राधानिक, प्राधान्य.

प्रधानक (von प्रधान) n. im Sāmāhja Synonym von अव्यक्त Urmaterie TATTVAS. 3.

प्रधानतस् (wie eben) adv. in Folge des Vorranges, des Obenanstehens: विप्रचौद्धारिकं देवमेकांशश्च प्रधानतः M. 9, 150. MBh. 1, 624, 5684. HARIV. 3877. 14480. यथा° je nach der Rangordnung 9983. MBh. 16, 206.

प्रधानता (wie eben) f. das Obenanstehen, Vorzüglichkeit, Excelliren, Praevaliren: कियता कालिनामात्यः प्रधानतामप्रधानतां वा लभेत Hit. 32, 1. धर्म HARIV. 1687. लक्° R. 3, 49, 12. स्व°, स्वोपधि°, स्वशरीर° VEDĀNTAS. (Allah.) No. 40. सत्त्व° H. 71.

प्रधानत्व (wie eben) n. 1) dass.: राज्ञः MBh. 3, 12708. देवत° ÅÇV. Çr. 6, 3. — 2) das Natursein Schol. bei WILSON, SĀMĀHJAK. S. 31.

प्रधानधातु (प्र° + धातु) m. der Hauptstoff im Körper, der Same TUK. 3, 3, 317. H. 630.

प्रधानभाज् (प्र° + भाज्) adj. den Haupttheil bekommend, obenan stehend, der vornehmste: रुद्राणां वा वसूनां वा महतां वा प्रधानभाक् MBh. 3, 17317.

प्रधानात्मन् (प्रधान + आत्मन्) m. die Hauptperson, Hauptseele, Beiw. Vishṇu's VP. 2, N. 2. one with crude nature, or Viçvabhāvana WILS. Vgl. प्रधानपुरुष als Beiw. Çiva's MBh. 13, 939.

प्रधान्य MBh. 3, 121 fehlerhaft für प्राधान्य.

प्रधारण (von धृ mit प्र) 1) adj. bewahrend, schützend; s. पाद°. — 2) f. आ in der Stelle: सप्त या धारणाः कृत्स्ना वाग्यतः प्रतिपद्यन्ते । पृष्ठतः पार्श्वतश्चान्यास्तावत्यस्ताः प्रधारणाः ॥ MBh. 12, 8658. Hier scheinen धारणा und प्रधारणा eine Art höherer Einsicht, Erkenntniss zu bezeichnen.

प्रधावन (von 2. धाव् mit प्र) n. das Abreiben, Abwaschen Suçr. 1, 84, 13. 316, 3. 7. Nach RĀĀN. bei WILSON m. Luft, Wind (der Reiniger [vgl. पवन] oder der Läufer [von 1. धाव्]; nach WILSON von धृ).

प्रधि (von 1. धा mit प्र) m. P. 3, 3, 92, Sch. 1) was um die Nabe des Rades liegt: äusserer Theil der Radscheibe, Radkranz AK. 2, 8, 2, 24. H. 753. HAL. 2, 292. युग, नभ्य, उपधि, प्रधि RV. 2, 39, 4. AV. 6, 70, 3. चक्र, प्रधि, नभ्य AIR. Br. 4, 15. TS. 7, 4, 11, 2. द्वादश प्रधयश्चक्रमेकं त्रीणि नभ्यानि RV. 1, 164, 48. उत दासस्य वर्चिनः सृक्ष्णाणि शतावधीः । अग्निं पञ्च प्रधीरिव 4, 30, 15. 10, 102, 7. Entstellte Lesart AV. 18, 2, 14 vergl. mit RV. 10, 134, 1. तदेतन्नभ्यं यद्यमात्मा प्रधिर्वित्तं तस्माद्यद्यपि सर्व-

ज्यानि जीयत आत्मना चेज्जीवति प्रधानागादित्याहुः wenn Einer um Alles gebracht wird, selbst aber am Leben bleibt, so sagt man: er ist mit dem Radkranz davongekommen ÇAT. Br. 14, 4, 2, 23. चक्रे प्रधिरिवासक्तः MBh. 3, 2081. द्वादश° (चक्र) 3, 10645. — 2) Brunnen (vgl. प्रक्ति) HAL. 3, 62.

प्रधी (1. प्र + 2. धी) f. grosser Verstand; adj. (neutr. प्रधि) überaus klug VOP. 3, 59. 82. 93.

प्रधृष्टि (von धृष् mit प्र) f. Bewältigung ÇĀMĀH. Çr. 8, 24, 13.

प्रधृष्य (wie eben) adj. dem man Etwas anhaben kann u. s. w.; ऋ° dem man Nichts anhaben kann, unantastbar, dem man nicht nahe treten darf, — kann: घ्राह्वेषु MBh. 1, 182. सूरैरपि 534. 1396. 6382. 5, 896. 13, 5102. HARIV. 2823. ARG. 3, 3. R. 2, 1, 21. 4, 28, 28. 6, 4, 41. MĀLAV. 92. अन्न R. GORR. 1, 24, 17. पुरो देवदानवयन्ताणाम् 5, 70, 4. KATHAS. 46, 126. सर्वथाप्रधृष्यायो भूमि PĀNĀT. 161, 14. अप्रधृष्यतरश्चासोच्छ्रात्रवाणाम् MBh. 3, 8654. अप्रधृष्यतम 4, 1280. सुप्रधृष्य dem man leicht Etwas anhaben kann 12, 13214. — Vgl. दुष्प्रधृष्य.

प्रध्मापन (vom caus. von धृष् mit प्र) n. Mittel um den Athem frei zu machen Suçr. 2, 43, 2.

प्रध्यान (von 1. ध्या mit प्र) n. das Nachsinnen, in-Gedanken-Sein, Grübeln R. 5, 18, 12. Suçr. 2, 446, 12.

प्रधंस (von धृम् mit प्र) m. Zerstörung, Vernichtung VARĀH. BRH. S. 5, 76. °कर 9, 29. प्रधंसभाव Nichtsein in Folge von Vernichtung d. i. Nichtsein nach vorangegangenen Sein VJUP. 112. TARKAS. 4, 37. ÇĀMĀH. zu BRH. ÅR. UP. S. 10. GAUPAR. zu SĀMĀHJAK. 4. Z. d. d. m. G. 6, 14. (स्म-रापस्मरः) न चापि प्रधंसं व्रजति विविधैः शाक्तिकशक्तैः Spr. 1363. Davon nom abstr. °त्व n. Schol. zu KAP. 1, 87.

प्रधंसन (vom caus. von धृम् mit प्र) 1) adj. zerstörend, vernichtend: अयं प्रधंसनः कालः MBh. 3, 11230. — 2) Fäller, Zerstörer, personif. ÇAT. Br. 14, 3, 5, 22. 7, 3, 28.

प्रधंसिन् (von धृम् mit प्र oder von प्रधंस) adj. 1) vergehend, vergänglich: श्री MBh. 2, 2488 = 5, 1330. — 2) vernichtend, zerstörend: कुल° R. 2, 74, 8. भवभय° Verz. d. Oxf. H. 129, a, 2 v. u.

प्रनस्र (1. प्र + न°) m. Urenkel UGĀVAL. zu UṆĀDIS. 2, 96.

प्रनर्दक nom. ag. von नर्द mit प्र P. 8, 4, 14, Sch.

प्रनायक (1. प्र + ना°) adj. dessen Führer fort ist, — sind: देश Schol. zu P. 1, 4, 59. 8, 4, 14.

प्रनाल m. und °ली f. = प्रणाल, °ली ÇĀBĀRTHAK. bei WILS.

प्रनाशिन् Verz. d. Oxf. H. 7, b, 4 v. u. fehlerhaft für प्रणाशिन्.

प्रनिक्षण n. = प्रणिक्षण P. 8, 4, 33, Sch.

प्रनिघातन (vom caus. von हृन् mit प्रनि) n. Mord, Todschatz H. 370.

प्रनिन्दन n. = प्रणिन्दन P. 8, 4, 33, Sch.

प्रनीड (1. प्र + नीड) adj. dem Nest entflohen, das Nest verlassen habend MBh. 12, 9314.

प्रनुद् Suçr. 1, 200, 19. 228, 3 fehlerhaft für प्रणुद्.

प्रनृत्य MBh. 3, 6088. 14, 2639 (umtanz) und MÄRK. P. Einl. 2. (n. Tanz) fehlerhaft für प्रनृत्त (s. u. नर्त्त mit प्र).

प्रनृत्यवत् MBh. 3, 6087 fehlerhaft für प्रनृत्तवत् (s. u. नर्त्त mit प्र).

प्रपक्व (1. प्र + पक्व) adj. entzündet Suçr. 2, 313, 17.